

VILNIUS
TECH

Aplinkos inžinerijos
fakultetas

Monika Dukšaitė

Cigarečių ir kaitinamųjų lazdelių filtrų atliekų sukeliamos taršos tyrimai ir vertinimas

I. Darbo problema

- Kiekvienais metais pasaulyje surūkoma daugiau nei 5,5 trilijonai cigarečių, kurių nuorūkos tampa atliekomis ir tam tikru būdu yra šalinamos.
- Kasmet pasaulyje susidaro apie 1,2 milijonų tonų cigarečių nuorūkų atliekų. Remiantis Amerikos vėžio draugija, manoma, kad šie skaičiai iki 2025 m. padidės daugiau nei 50 proc.

II. Aktualumas

- Cigarečių nuorūkos Lietuvoje nėra atskirai surenkamos ir perdirbamos dėl jų toksiško poveikio, todėl cigarečių filtrai yra šalinami į sąvartynus ar deginami.
- Cigarečių filtrai išskiria daugybę nuodingų cheminių medžiagų, nes filtruose įstrigusios toksiškos medžiagos gali būti išplautos ir padaryti didelę žalą aplinkai.

III. Darbo tikslas

Įvertinti sunkiųjų metalų išsiplovimą iš cigarečių ir kaitinamųjų tabako lazdelių filtrų.

IV. Metodika

- Tyrimas atliktas vadovaujantis LST EN 12457-4 standartu.
- Tiriant iš cigarečių ir tabako lazdelių filtrų išsiplaunančių metalų kiekius, neatsižvelgiama į cigarečių ir tabako lazdelių gamintojus.
- Siekiant rezultatus gauti artimus natūralioms sąlygoms, atliekos (cigarečių bei kaitinamojo tabako filtrai) – nesmulkinamos, kadangi tokios formos atliekos aptinkamos aplinkoje.

1 pav. Kaitinamųjų lazdelių filtrai, kaitinamųjų lazdelių nuorūkos ir cigarečių filtrai

Pagrindiniai eliuato ruošimo etapai:

1. nuo filtrų pašalinami tabako likučiai;
2. atliekos pasveriamos ir sumaišomas su distiliuotu vandeniu (pH= 6,9) standarte nustatytu santykiu L/S = 10 l/kg $\pm$ 2 %.
3. sumaišius atliekas su distiliuotu vandeniu, mėginys įpilamas į sandarų butelį ir patalpinamas į vertikalųjį kratytuvą. Mėginys kratomas 7 val. $\pm$ 0,5 val.;
4. išėmus mėginį iš vertikalaus kratytuvo, laukiama 15 min $\pm$ 5 min kol nusistovės. Po to mėginys filtruojamas per Vatmano filtrą ir po to per vakuuminį filtrą su 0,45 μ m membraniniu filtru;
5. išfiltruoti mėginiai parūgštinti 65 % azoto rūgštimi (2 % mėginio tūrio).

2 pav. Kaitinamųjų lazdelių filtrų ir cigarečių filtrų eliuato paruošimas naudojant distiliuotą vandenį

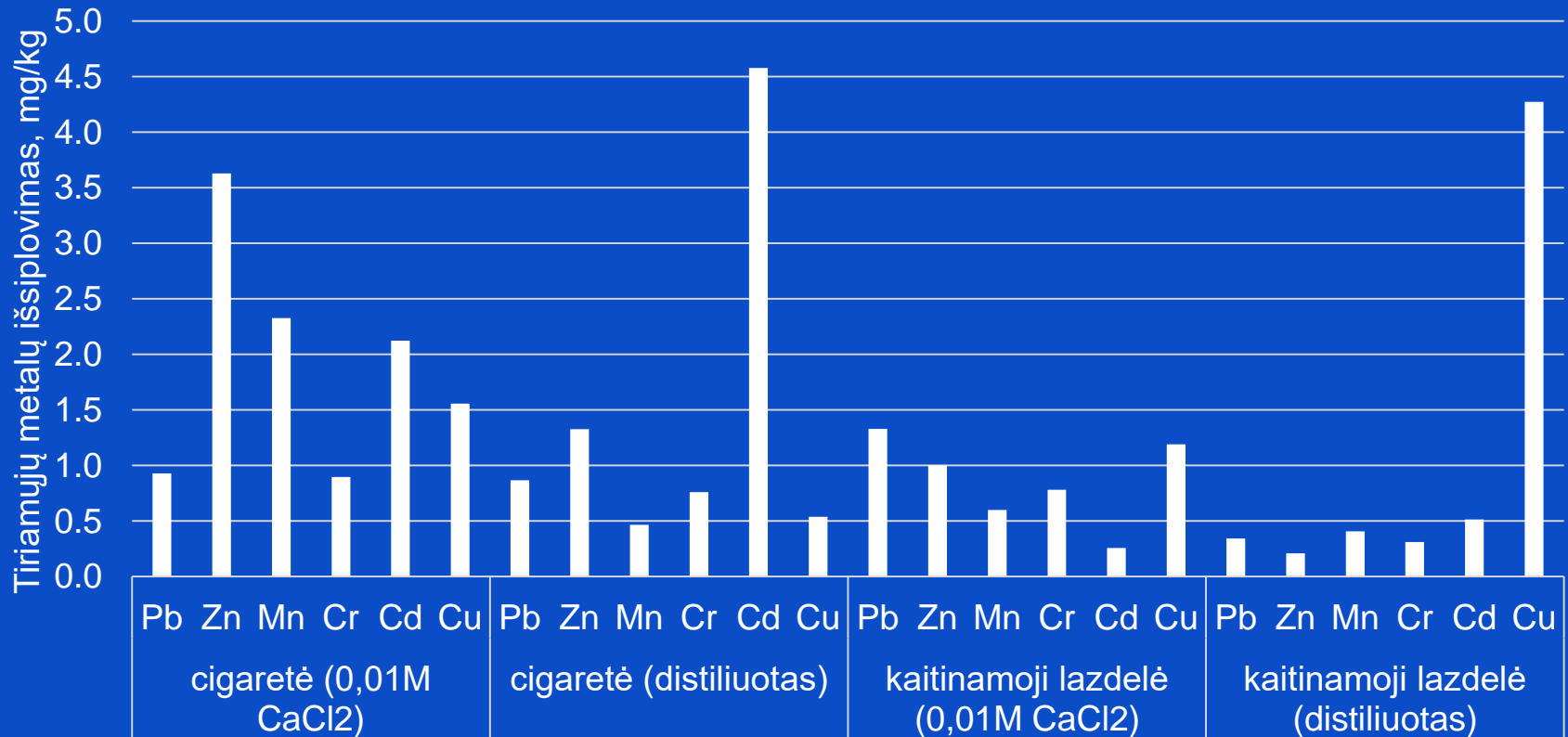
VI. Metodika

Antro etapo metu, siekiant įvertinti metalų išsiplovimą artimoms aplinkai sąlygoms, vietoj distiliuoto vandens, metalų išsiplovimui iš filtrų naudojamas 0,01 M CaCl_2 tirpalas.

3 pav. Kaitinamųjų lazdelių filtrų ir cigarečių filtrų eliuato paruošimas naudojant 0,01 M CaCl_2

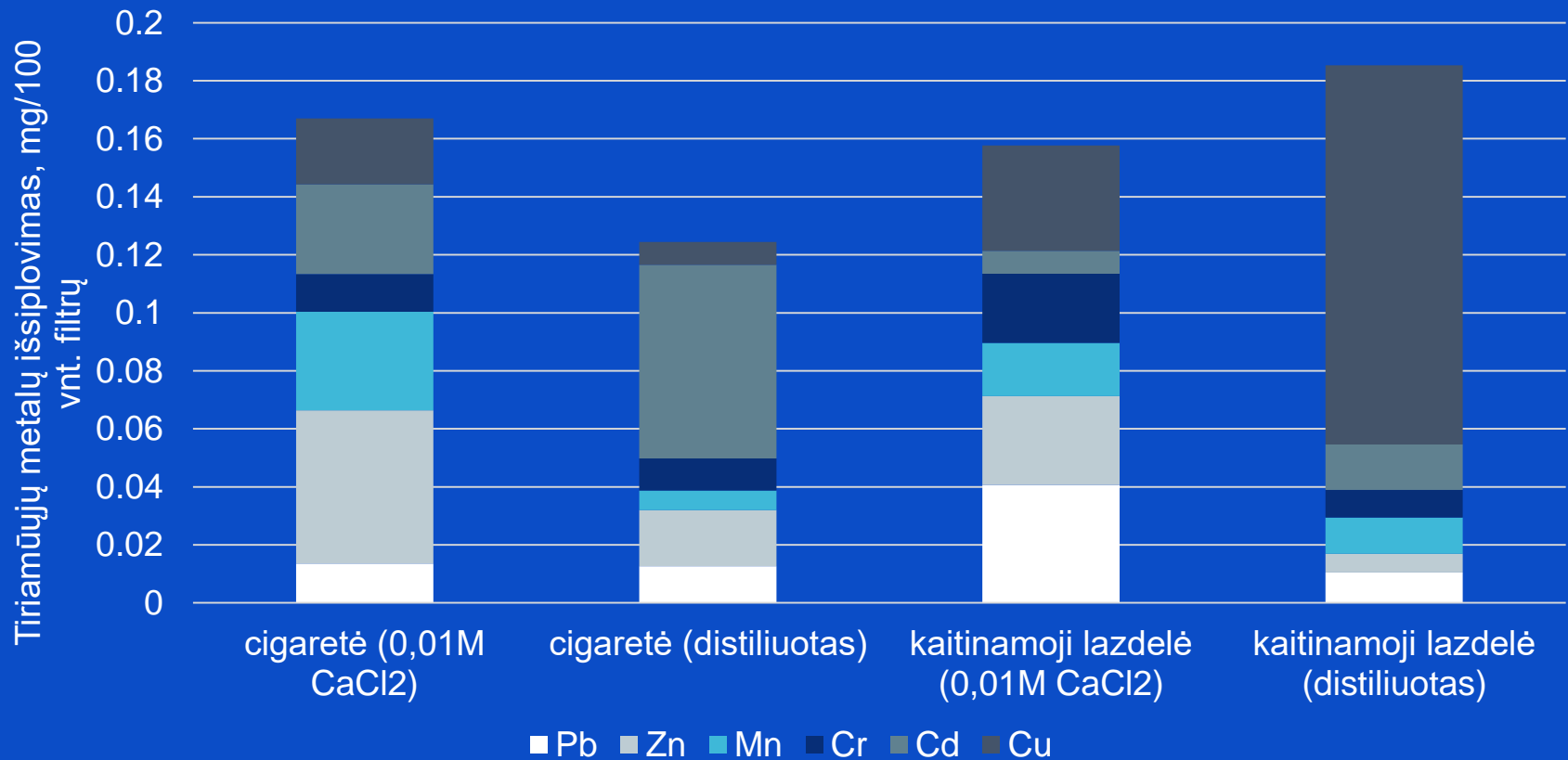
VII. Rezultatai

1 pav. Tiriamųjų metalų išsiplovimas iš filtrų, mg/kg

VIII. Rezultatai

2 pav. Tiriamųjų metalų išsiplovimas iš filtrų, mg/100 vnt. filtrų

IX. Išvados

1. Iš kaitinamųjų lazdelių filtrų naudojant distiliuotą vandenį daugiausiai išsiplovė vario – 4,272 mg/kg, kadmio, mangano, švino, chromo, cinko atitinkamai išsiplovė: 0,514 mg/kg; 0,407 mg/kg; 0,343 mg/kg; 0,310 mg/kg; 0,210 mg/kg.
2. Iš kaitinamųjų lazdelių filtrų naudojant CaCl_2 tirpalą daugiausiai išsiplovė švino – 1,329 mg/kg, vario, cinko, chromo, mangano ir kadmio atitinkamai išsiplovė: 1,190 mg/kg; 1,000 mg/kg; 0,781 mg/kg; 0,598 mg/kg; 0,256 mg/kg.

X. Išvados

3. Iš cigarečių filtrų naudojant distiliuotą vandenį daugiausiai išsiplovė kadmio – 4,577 mg/kg, cinko, švino, chromo, vario, mangano atitinkamai išsiplovė 1,328 mg/kg; 0,866 mg/kg; 0,761 mg/kg; 0,539 mg/kg; 0,465 mg/kg.
4. Iš cigarečių filtrų naudojant CaCl_2 tirpalą daugiausiai išsiplovė cinko – 3,629 mg/kg, mangano, kadmio, vario, švino ir chromo atitinkamai išsiplovė: 2,328 mg/kg; 2,124 mg/kg; 1,556 mg/kg; 0,928 mg/kg; 0,896 mg/kg.
5. Vertinant 100 vnt. filtrų, iš cigarečių filtrų naudojant distiliuotą vandenį išsiplovė 0,124 mg/100 vnt. tirtųjų metalų, naudojant CaCl_2 tirpalą išsiplovė 0,167 mg/100 vnt. tirtųjų metalų. Iš 100 vnt. kaitinamųjų lazdelių naudojant distiliuotą vandenį išsiplovė 0,185 mg/100 vnt, tirtųjų metalų, o naudojant CaCl_2 tirpalą išsiplovė 0,158 mg/100 vnt. tirtųjų metalų.

VILNIUS
TECH

Vilniaus Gedimino
technikos universitetas

Monika Dukšaitė

dukstaite.monika@gmail.com

**„Cigarečių ir kaitinamųjų lazdelių
filtrų atliekų sukeltos taršos
tyrimai ir vertinimas“**